U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **Z. L.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2, proti rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 20. 9. 2011, čj. OSV/651/2011/R/485, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci, ze dne 22. 11. 2012, č. j. 62 Ad 6/2012 - 54,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Podanou kasační stížností se žalobce domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci (dále „krajský soud“), kterým byla odmítnuta jeho žaloba jako opožděná dle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“).

V kasační stížnosti ze dne 2. 1. 2013 žalobce požádal o „*přidělení advokáta*“ a současně s tím podal žádost o „*prominutí soudního poplatku*“. K tomu uvedl, že si, vzhledem ke své finanční situaci, nemůže dovolit služby advokáta, kterým musí být v řízení o kasační stížnosti zastoupen. Poukázal na to, že jeho jediným příjmem je sociální dávka – „*příspěvek v hmotné nouzi*“ ve výši 3.410 Kč. Požádal tedy o přidělení „*bezplatného právního zástupce*“, který by zároveň doplnil podanou kasační stížnost. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 15. 3. 2013, č. j. 3 Ads 3/2013 – 23, návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů zamítl a žalobce vyzval k předložení plné moci zvoleného advokáta, který by jej zastupoval v řízení před Nejvyšším správním soudem. Důvodem pro zamítnutí návrhu byla skutečnost, že správní žalobu podal žalobce opožděně (bezmála 8 měsíců od doručení správního rozhodnutí), čímž bylo řízení zatíženo vadou, kterou není možné v řízení o kasační stížnosti odstranit. Nejvyšší správní soud poukázal také na to, že o kasační stížnosti je v daném případě možné rozhodnout na základě podkladů, které jsou ve spisu soustředěny, kdy žádné další dokazování není nutné, a proto by ustanovení právního zástupce ani nemělo pro ochranu práv žalobce význam.

Na uvedené usnesení reagoval žalobce přípisem, jehož součástí jsou dokumenty

osvědčující špatnou finanční situaci žalobce a lékařské zprávy vztahující se k dané věci. V přípise potom žalobce uvádí, že se stále nachází v tíživé finanční situaci a právní zastoupení si nemůže dovolit. Popisuje také sled událostí po obdržení napadeného rozhodnutí žalovaného, kdy probíhala komunikace s ředitelem žalovaného a s Ministerstvem práce a sociálních věcí. Žalobce uznává, že správní žaloba byla podána opožděně, což přikládá nedostatku informací ze strany správních orgánů a horšímu zdravotnímu stavu. V další části přípisu potom argumentuje směrem k napadenému rozhodnutí žalovaného a vyvozuje závěr, že splňuje podmínky pro udělení právního zástupce, o kterého opětovně žádá.

Po prostudování soudního i správního spisu a přiložených dokumentů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že nezbývá než podanou kasační stížnost podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítnout.

Není pochyb, že správní žaloba byla podána opožděně, ostatně uznává to sám žalobce ve výše uvedeném přípise. V takové situaci nemohl krajský soud jinak, než správní žalobu usnesením odmítnout. Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. *„Žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.“* a podle § 72 odst. 4 *„Zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout.“* Tvrzení žalobce o událostech, které následovaly po vydání napadeného rozhodnutí žalovaného, které ještě nebylo v právní moci, jsou tedy v dané věci irelevantní. Nejvyšší správní soud připomíná, že i ve správním právu platí klasická právní zásada *vigilantibus iura scripta sunt* (práva náleží bdělým) a bylo tedy na žalobci, aby náležitě dbal na včasném podání správní žaloby proti rozhodnutí žalovaného. Ohledně problematiky zmeškání lhůty pro podání správní žaloby lze odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2011, č. j. 5 Afs 11/2011 – 79, kde zdejší soud vyslovil názor, že *„soudní řád správní nenabízí "právní základ" z něhož by bylo možné dovodit výjimku z kategorického požadavku § 72 odst. 1 a 4 a § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. na včasnost žaloby proti rozhodnutí správního orgánu“*. Je tedy evidentní, že vada spočívající ve zmeškání lhůty pro podání správní žaloby nemůže být v řízení o kasační stížnosti zhojena (přiměřeně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2005, č. j. 3 As 30/2005 - 66). Vzhledem k uvedenému je zřejmé, že důvodem pro zamítnutí žalobcova návrhu na ustanovení zástupce je nesplnění druhé podmínky plynoucí z § 38 odst. 8 s. ř. s., totiž, že je to nezbytně třeba k ochraně jeho zájmů. S touto otázkou se však Nejvyšší správní soud vypořádal již ve shora uvedeném usnesení ze dne 15. 3. 2013, č. j. 3 Ads 3/2013 – 23.

Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Nejvyšší správní soud dal usnesením ze dne 15. 3. 2013 žalobci možnost podmínku dle § 105 odst. 2 s. ř. s. splnit. Žalobce však ve stanovené lhůtě nedoložil, že by sám měl předepsané právnické vzdělání a nepředložil ani plnou moc advokátu, který by jej v řízení o kasační stížnosti zastupoval. Nejvyšší správní soud proto nemohl jinak a kasační stížnost žalobce podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl.

Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný

z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 10. dubna 2013

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu